

Súd: Správny súd v Bratislave
Spisová značka: BA-7Sa/92/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1020201417
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 12. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Korčeková
ECLI: ECLI:SK:SpSBA:2024:1020201417.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Bratislave v konaní pred sudkyňou JUDr. Zuzanou Korčekovou, v právnej veci žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. C. XXXX/XX, D., zastúpeného advokátkou Mgr. Luciou Kučerkovou, so sídlom Fučíkova 548/31, Senec, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8 - 10, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 3180-7/2020-BA zo dňa 04.08.2020, takto

rozhodol:

- I. Súd žalobu **z a m i e t a**.
II. Žalovanej sa právo na náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

odôvodnenie:

I.
Priebeh administratívneho konania

1. Sociálna poisťovňa, pobočka Bratislava, ako orgán príslušný na rozhodovanie podľa § 178 ods. 1 písm. a) piateho bodu zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (ďalej aj „zákon“), vydala dňa 22.11.2019 rozhodnutie č. 31163/2019-BAM-DvN (ďalej aj „prvostupňové rozhodnutie“), ktorým rozhodla podľa § 104 ods. 1 zákona a podľa čl. 61 Nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (ďalej len „základné nariadenie“), že žalobca nemá nárok na dávku v nezamestnanosti. Proti tomuto z rozhodnutiu podal žalobca odvolanie.

2. Napadnutým rozhodnutím č. 3180-7/2020-BA zo dňa 04.08.2020 žalovaná odvolanie žalobcu zamietla v celom rozsahu a prvostupňové rozhodnutie potvrdila. V odôvodnení uviedla, že žalobca bol zaradený do evidencie uchádzačov o zamestnanie dňom 21.09.2019. Žiadosť o dávku v nezamestnanosti si uplatnil v Sociálnej poisťovni, pobočka Bratislava, dňa 11.11.2019. V období posledných štyroch rokov pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie, t. j. od 21.09.2015 do 20.09.2019, žalobca nepreukázal žiadnu dobu poistenia v nezamestnanosti, ktorú by bolo možné zohľadniť na účely vzniku nároku na dávku v nezamestnanosti. Podľa spisového materiálu pracoval žalobca v posudzovanom období na území iného členského štátu Európskej únie – Spojeného kráľovstva (v období, v ktorom bol žalobca poistený v nezamestnanosti podľa britských právnych predpisov, bolo Spojené kráľovstvo riadnym členským štátom Európskej únie). Príslušná britská inštitúcia osvedčila vo formulári U1 zo dňa 02.10.2019, že obdobie poisteného zamestnania trvalo od 21.09.2015 do 20.09.2019, že dôvodom ukončenia zamestnania bolo ukončenie pracovnej zmluvy zamestnancom, a že žalobca nemá nárok na dávky v nezamestnanosti od úradu, ktorý vydal formulár, pretože na základe vnútroštátnych právnych predpisov neexistuje žiadny takýto nárok. Žalobca bezprostredne pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie nedosiahol doby poistenia v nezamestnanosti v zmysle platnej slovenskej legislatívy. Z uvedeného dôvodu by bolo možné zohľadniť dobu poistenia v nezamestnanosti dosiahnutú na území Spojeného kráľovstva do celkovej doby poistenia v nezamestnanosti v súlade s čl. 61 ods. 1 základného nariadenia, len v prípade preukázania zachovania pevných väzieb a bydliska na území

Slovenskej republiky počas výkonu posledného zamestnania na území členského štátu Európskej únie. V konaní o nároku na dávku v nezamestnanosti sa posudzuje zachovanie väzieb žalobcu na území Slovenskej republiky na základe celkového zhodnotenia všetkých dostupných informácií, t. j. údajov a skutočností známych z rozhodovacieho procesu a údajov osvedčených žalobcom v Žiadosti o dávku v nezamestnanosti (ďalej len „Žiadosť“) a vo Vyhlásení žiadateľa na účely posúdenia zachovania centra záujmov (ďalej len „Vyhlásenie“) predložených Sociálnej poisťovni, pobočka Bratislava dňa 11.11.2019. Centrum záujmov a bydlisko dotknutej osoby je v zmysle čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia možné určiť na základe celkového posúdenia všetkých dostupných informácií súvisiacich s príslušnými skutočnosťami, ktoré môžu obsahovať:

a) dĺžku a trvalosť prítomnosti na území dotknutých členských štátov - podľa údajov žalobcu vo Vyhlásení sa na území Spojeného kráľovstva zdržiaval od januára 2013 do 20. septembra 2019, celkom sa v zahraničí zdržiaval 6,5 roka,

b) situáciu navrhovateľa vrátane:

- povahy a osobitných vlastností každej vykonávanej činnosti, predovšetkým miesta, kde sa takáto činnosť zvyčajne vykonáva, trvalosti tejto činnosti a dĺžky trvania každej pracovnej zmluvy - podľa údajov z informačného systému Sociálnej poisťovne bol žalobca naposledy platiteľom sociálneho poistenia na území Slovenska v dobe od 11.02.2011 do 31.12.2012 na základe uzavretej dohody u zamestnávateľa Fortia s. r. o. Nakoľko si ako tanečník nemohol nájsť prácu na Slovensku, odišiel do zahraničia za účelom zvýšenia si kvalifikácie (zdokonalenie sa v anglickom jazyku). Podľa jeho údajov v Žiadosti aj vo Vyhlásení na území Spojeného kráľovstva mal dvoch zamestnávateľov, druhý/posledný pracovný pomer trval od 31.07.2017 do 20.09.2019, bol uzavretý na dobu neurčitú, skončil z jeho podnetu (zamestnávateľ mu nechcel poskytnúť študijné voľno), pracoval v oblasti výroby palivových nádrží a systémov (jediná firma v Európskej únii). Vo Vyhlásení uviedol, že počas jeho pobytu v zahraničí si hľadal zamestnanie na Slovensku telefonicky aj inak. Vzhľadom na celkovú dĺžku zamestnania (cca 6,5 roka) a dva pracovné pomery na území Spojeného kráľovstva uzavreté na neurčitý čas, možno jeho pracovnú situáciu na území Spojeného kráľovstva hodnotiť ako stabilnú.

- jeho rodinného stavu a rodinných väzieb - žalobca je ženatý, v zahraničí bol podľa jeho údajov vo Vyhlásení sám. Na Slovensku uvádza ako blízke osoby manželku a jej dcéru (ktorú má v striedavej starostlivosti), rodičov (otec ťažko zdravotne postihnutý, zomrel v roku 2018, matka invalidná dôchodkyňa), ostatnú rodinu. Vo Vyhlásení uviedol návraty na Slovensko každé 2-3 mesiace, niekedy len na víkend, niekedy na 7-14 dní, posledný rok lietal na Slovensko každý mesiac, dovolenky trávil na Slovensku, zúčastnil sa volieb prezidenta, cestoval letecky. Na Slovensku vykonával dobrovoľnícku činnosť, od školského roka 2019/2020 je prijatý na vysokoškolské štúdium na Slovensku.

- jeho bytovej situácie, najmä toho, či je táto situácia stabilná - žalobca na území Spojeného kráľovstva nevlastní žiadnu nehnuteľnosť na bývanie, býval s viacerými osobami v podnájme, ubytovanie zmenil 7-krát (z finančných dôvodov, uviedol vo Vyhlásení). Bytovú situáciu žalobcu na území Spojeného kráľovstva možno hodnotiť ako primeranú výkonu jeho povolania. Podľa jeho údajov na Slovensku počas návštev býval aj v súčasnosti býva s manželkou a jej dcérou v byte, získanom kúpou v roku 2005 (podľa čiastočného výpisu z listu vlastníctva č. XXXX), za ktorý platil poplatky a dane. V odvolaní žalobca uviedol splácanie hypotekárneho úveru v období jeho zamestnania v zahraničí.

- členského štátu, ktorý sa považuje za miesto bydliska osoby na daňové účely – žalobca bol zamestnaný na území Spojeného kráľovstva, takže daňové povinnosti si plnil na tomto území, z čoho je zrejmé, že za štát bydliska sa na daňové účely považuje štát zamestnania, t. j. Spojené kráľovstvo. V súlade s právnymi dohovormi o zamedzení dvojitého zdanenia, daň z príjmu na území Slovenska nebol povinný uhrádzať. Žalovaná poukázala na Rozhodnutie Správnej komisie pre koordináciu systémov sociálneho zabezpečenia č. U2 z 12.06.2009, v súlade s ktorým boli celková dĺžka pobytu žalobcu na území Spojeného kráľovstva (cca 6,5 roka), vrátane stability zamestnania na území Spojeného kráľovstva (pracovné pomery uzavreté na neurčitý čas), primeraná bytová situácia a daňová povinnosť na území Spojeného kráľovstva, vyhodnotené silnejšie ako ostatné skutočnosti (trvalý pobyt na Slovensku, prítomnosť manželky a jej dcéry, rodičov na Slovensku, deklarované návraty na územie Slovenska, platenie miestnych poplatkov, prijatie na vysokoškolské štúdium), ktoré žalobca uviedol ako väzby k Slovensku. Žalovaná mala zo spisového materiálu za preukázané, že počas výkonu zárobkovej činnosti na území Spojeného kráľovstva sa žalobca v tomto čase dlhodobo zdržiaval, býval, trávil pracovný čas aj mimopracovný čas, platil zákonné odvody i dane na území Spojeného kráľovstva. Všetky tieto skutočnosti podľa názoru žalovanej preukazujú vytvorenie centra záujmov žalobcu počas posledného zamestnania práve na území Spojeného kráľovstva. So zreteľom na všetky dostupné informácie nie je možné považovať bydlisko žalobcu počas jeho posledného zamestnania v členskom štáte Európskej únie za zachované na území Slovenskej republiky. Vzhľadom na uvedené a na

skutočnosť, že žalobca nebol bezprostredne pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie poistený v nezamestnanosti v zmysle slovenských právnych predpisov, nie je možné dobu poistenia v nezamestnanosti získať na území Spojeného kráľovstva zohľadniť na účely vzniku nároku na dávku v nezamestnanosti v súlade s čl. 61 základného nariadenia.

3. Ďalej žalovaná uviedla, že žalobca mal zákonnú možnosť požiadať o dávku v nezamestnanosti na území Spojeného kráľovstva. Žalobca neuviedol bližšie dôvody, prečo si neuplatnil nárok na dávku v nezamestnanosti v štáte svojho posledného zamestnania, teda na území Spojeného kráľovstva. V tejto súvislosti žalovaná poznamenala, že v zmysle britských právnych predpisov je jedným z dôvodov vylučujúcich priznanie nároku na dávku v nezamestnanosti ukončenie pracovného pomeru z podnetu zamestnanca a v zmysle údajov v bode 3.4. formulára U1 zo dňa 02.10.2019, bolo posledné zamestnanie žalobcu na území Spojeného kráľovstva ukončené výpoveďou z jeho strany. Je teda dôvodný predpoklad, že by žalobcovi podľa britských právnych predpisov nárok na dávku v nezamestnanosti nevznikol. Podľa názoru žalovanej žalobca nemôže tento fakt zvrátiť tým, že sa domáha vzniku nároku na dávku v nezamestnanosti v inom členskom štáte, hoci aj takom, kde si zachoval isté väzby. Pokiaľ nezamestnaný nevyužije možnosť uplatniť si nárok na dávku v nezamestnanosti v štáte posledného zamestnania (odchod z krajiny bez uplatnenia si nároku na dávku v nezamestnanosti v štáte posledného zamestnania) a požiada o dávku v nezamestnanosti v inom členskom štáte, tento členský štát je v zmysle koordinačných predpisov povinný skúmať, či je možné dobu poistenia v nezamestnanosti dosiahnuť v zahraničí zohľadniť v konaní o nároku na dávku v nezamestnanosti. V nadväznosti na uvedené žalovaná zdôraznila, že otázka bydliska je v prípadoch, keď žiadateľ o dávku v nezamestnanosti bezprostredne pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie nedosiahol dobu poistenia v nezamestnanosti v zmysle platnej slovenskej legislatívy, zásadná. Žalobca v odvolaní poukazoval na zachovanie trvalého pobytu na Slovensku, že jeho bydliskom vždy bola Slovenská republika. V tejto súvislosti žalovaná uviedla, že v zmysle koordinačných nariadení pojem „bydlisko“ je potrebné chápať v širších súvislostiach ako miesto, kde sa fyzická osoba trvalejšie zdržuje, kde je jej centrum záujmov, kde trávi čas v mimopracovnom čase. Dôležitá na posúdenie bydliska je aj rodinná situácia a rodinné väzby dotknutej osoby a taktiež povaha vykonávanej zárobkovej činnosti vo vzťahu k jej trvalosti, stabilite a dĺžke trvania. V tejto súvislosti žalovaná uviedla, že pojem „trvalý pobyt“ nie je možné stotožňovať s pojmom „bydlisko“ a poukázala aj na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sžsk/38/2017 zo dňa 27.11.2018.

4. Vzhľadom na ústrednú námietku v odvolaní žalobcu týkajúcu sa určenia centra záujmov, žalovaná uviedla, že dňa 29.01.2020 listom č. 3465-2/2020-BA požiadala príslušnú britskú inštitúciu o spoluprácu a o vyjadrenie názoru na centrum záujmov žalobcu počas jeho posledného zamestnania na území Spojeného kráľovstva. Nakoľko príslušná britská inštitúcia na písomnú žiadosť nereagovala, vydala žalovaná dňa 16.03.2020 rozhodnutie č. 3180-4/2020-BA, ktorým prerušila konanie o odvolaní. Dňa 09.06.2020 žalovaná opätovne listom č. 3180-5/2020 urgovala príslušnú britskú inštitúciu o vyjadrenie jej názoru na centrum záujmov žalobcu počas jeho posledného zamestnania na území Spojeného kráľovstva. Dňa 17.07.2020 bol žalovanej doručený formulár H006, osvedčený dňa 30.06.2020 príslušnou britskou inštitúciou, v ktorom v bode 4.1 potvrdila, že žalobca bol rezidentom Spojeného kráľovstva od 18.01.2013.

5. V konaní o nároku žalobcu na dávku v nezamestnanosti žalovaná zhodnotila celkovú pracovnú, rodinnú a bytovú situáciu žalobcu počas jeho zamestnania v zahraničí, prihliadla na všetky žalobcom uvedené skutočnosti, avšak dlhodobý pobyt žalobcu v Spojenom kráľovstve, plnenie daňových a občianskych povinností plynúcich z jeho pobytu a zamestnania v zahraničí, ako aj stabilita jeho zamestnania v Spojenom kráľovstve, orientácia na britský pracovný trh, podľa názoru žalovanej nesvedčia v prospech zachovania centra záujmov a bydliska počas jeho posledného zamestnania na území Slovenska. Rodina, deklarovaná intenzita návratov na Slovensko, zachovanie trvalého pobytu na Slovensku, vlastníctvo nehnuteľnosti a s tým spojené platby a poplatky, finančná pomoc rodine, prijatie na externé štúdium na Slovensku svedčia o zachovaní istých väzieb na Slovensku, avšak jednoznačným spôsobom nepreukazujú na účely vzniku nároku na dávku v nezamestnanosti zachovanie bydliska v zmysle čl. 1 písm. i) základného nariadenia a čl. 11 vykonávacieho nariadenia na Slovensku počas výkonu zárobkovej činnosti v inom členskom štáte Európskej únie. V tejto súvislosti žalovaná poukázala na rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10Sžsk/5/2016 zo dňa 13.12.2017, sp. zn. 1Sžso/26/2016 zo dňa 30.01.2018 a sp. zn. 1Sžsk/38/2017 zo dňa 27.11.2018, rozsudky Krajského súdu v Žiline sp. zn. 29Sa/15/2019 zo dňa 03.12.2019 a sp. zn. 28Sa/17/2019 zo dňa 10.12.2019, rozsudky Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2Sa/49/2018 zo dňa 05.03.2019, sp. zn. 1Sa/50/2018 zo dňa 13.09.2019, rozsudok Krajského súdu v Trnave v sp. zn. 20Sa/13/2019 zo dňa 25.10.2019, rozsudky Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 18Sa/4/2019 zo dňa 06.06.2019, sp. zn. 25Sa/17/2019, zo

dňa 20.08.2019, sp. zn. 28Sa/6/2019 zo dňa 27.11.2019 a sp. zn. 25Sa/41/2019, zo dňa 30.01.2020, a rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 26Sa/5/2019 zo dňa 15.06.2020. Vzhľadom na uvedené skutočnosti a vzhľadom na závery príslušnej britskej inštitúcie dospela žalovaná v odvolacom konaní k záveru, že nie je možné považovať bydlisko žalobcu počas jeho posledného zamestnania v členskom štáte Európskej únie za zachované na území Slovenskej republiky. Rozhodnutie bolo žalobcovi doručené dňa 12.08.2020.

file_0.jpg

file_1.wmf

II. Žaloba

6. Správnu žalobou zo dňa 09.10.2020, doručenou súdu dňa 12.10.2020, sa žalobca domáhal prieskumu zákonnosti a zrušenia rozhodnutia žalovanej č. 3180-7/2020-BA zo dňa 04.08.2020, vrátane prvostupňového rozhodnutia. Žalobca prvostupňové rozhodnutie považoval za nesprávne, nie nestranné, v rozpore so zákonom, za protiústavné a podľa jeho názoru toto hrubým spôsobom zasiahlo do jeho základných ľudských práv a slobôd. Žalobca uviedol, že sa počas zamestnania v Spojenom kráľovstve po dohovore so zamestnávateľom, že mu bude poskytnuté študijné voľno, prihlásil na externé vysokoškolské štúdium na Paneurópskej vysokej škole, na ktoré bol prijatý. Sľuby zamestnávateľa sa však nenaplnili a zamestnávateľ odmietol v septembri 2019 umožniť žalobcovi nástup na štúdium. Žalobca sa pred návratom na Slovensko telefonicky prostredníctvom infolinky žalovanej informoval na svoje možnosti a tá ho odkázala na brožúrku a informačný portál Sociálnej poisťovne. Keď sa žalobca opakovane dotazoval na podmienky alebo kritériá dokázania väzieb na územie Slovenskej republiky, informovala ho žalovaná, že na to neexistuje záväzný predpis a jedná sa o individuálne posúdenie. Keď žalobca po „nútenom“ návrate na Slovensko (nakolko sa chcel venovať vysokoškolskému štúdiu) a evidencii na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny chcel požiadať žalovanú o dávku v nezamestnanosti, na otázku žalovanej kde pracoval, mu zamestnanec žalovanej oznámil, bez toho, aby preštudoval doručené podklady, že dávku v nezamestnanosti mu nepriznajú, nakolko sa dávky po návrate z Veľkej Británie pre nezrovnalosti okolo brexitu nepriznávajú. Na základe uvedeného mal žalobca za to, že o jeho žiadosti nebolo rozhodnuté nestranné, ale rozhodol zaujatý orgán v zmysle nejakého interného príkazu dávky z Veľkej Británie zamietť.

7. Žalobca tvrdil, že počas výkonu zárobkovej činnosti v Spojenom kráľovstve: 1/ pravidelne niekoľkokrát mesačne lietaval na Slovensko za svojou rodinou – manželkou a jej nezaopatreným dieťaťom, otcom, ktorému bolo ako osobe s ŤZP potrebné poskytovať opatrovanie a matkou, ktorá je invalidnou dôchodkyňou – každý rok na Vianoce, rodinné oslavy a vždy, keď mal voľno, niekedy na dlhšie časové obdobie, niekedy aj viackrát do mesiaca len na víkend; 2/ splácal hypotekárny úver na nehnuteľnosť, ktorú si kúpil na Slovensku v roku 2005, a ktorú má vo svojom výlučnom vlastníctve, a kde má evidovaný trvalý pobyt; 3/ aktívne ako občan SR volil vo všetkých voľbách – komunálnych, parlamentných či prezidentských; 4/ počas celého obdobia podával daňové priznanie na daň z príjmu v SR, a každý rok uhrádzal v Senci, kde mal po celý čas trvalý pobyt, daň z nehnuteľnosti a miestny poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady; 5/ aktívne pracoval s mládežou na Slovensku – v roku 2018 bol členom organizačného výboru na realizáciu detského tábora v občianskom združení Ranč u Pala a aktívne spolupracoval so SPORT CLUB SENEC, oddielom plávania a plutvového plávania, kde sa do roku 2019 ako člen technického výboru angažoval počas pretekov organizovaných klubom, a kde je od roku 2020 rozhodcom certifikovaným zväzom plutvového plávania na Slovensku; 6/ vo Veľkej Británii pracoval v spoločnosti, ktorá je jedinou firmou s daným predmetom činnosti v Európskej únii, preto keď chcel vykonávať svoju prácu, mohol pracovať výhradne v Milton Keynes; 7/ vo Veľkej Británii nemal a ani nemá žiadne väzby, okrem pracovných. Žalobca býval v bytovniach – sťahoval sa cca 7-krát, vždy sa snažil nájsť si na bývanie najlacnejšiu izbu, aby mal čo najviac finančných prostriedkov pre rodinu na Slovensku, nebudoval si vo Veľkej Británii žiadne kamarátske ani iné väzby, ani žiaden majetok. Tiež uviedol, že odo dňa 28.09.2019 je študentom externého štúdia na Paneurópskej vysokej škole, odbor informatiky. Žalobca poukázal na to, že v napadnutom prvostupňovom rozhodnutí bolo konštatované, že väzby na Slovensko nepreukázal, avšak v rozhodnutí absentovalo zdôvodnenie, prečo sa manželka, chorí rodičia, vlastníctvo nehnuteľnosti, angažovanie v dobrovoľníckych aktivitách, platenie

daní a zúčastňovanie sa volieb nepovažujú za dostatočné väzby na Slovensko. Na základe uvedeného mal žalobca za to, že rozhodnutie je neúplné a nemá oporu v zákone. Žalobca sa nestotožnil s tým, že odvolací orgán v súlade s Rozhodnutím Správnej komisie pre koordináciu systémov sociálneho zabezpečenia č. U2, z 12.06.2009 vyhodnotil celkovú dĺžku pobytu na území Spojeného kráľovstva vrátane stability zamestnania na území Spojeného kráľovstva, primeranú bytovú situáciu a daňovú povinnosť silnejšie ako ostatné skutočnosti. Podľa žalovanej mal žalobca zákonnú možnosť požiadať o dávku v nezamestnanosti na území Spojeného kráľovstva. Túto možnosť však žalobca odmieta a považuje ju za nereálnu, nakoľko bol zamestnaný vo firme vykonávajúcej svoju obchodnú činnosť ako jediná firma v celej Európskej únii. Po tom, čo mu v zamestnaní odmietli poskytnúť študijné voľno napriek tomu, že mu to prisľúbili, nemal dôvod ostávať v Spojenom kráľovstve a tak sa vrátil na Slovensko, k svojej rodine a domov, do svojho jediného domova a jedinej istoty. Už stratil záujem hľadať si zamestnanie vo Veľkej Británii a po tom, čo stratil možnosť pracovať v spoločnosti, pre ktorú pracoval vo Veľkej Británii, nemal záujem hľadať si prácu v Spojenom kráľovstve a evidoval sa na úrade práce v mieste svojho trvalého pobytu, ktoré má v D. E. C. XX nepretržite od roku 2005, nakoľko nemohol na území Spojeného kráľovstva tvrdiť, že si tam chce hľadať prácu a žiť tam, keď jediným dôvodom bolo len jeho zamestnanie v jedinej a konkrétnej spoločnosti. Keby sa táto spoločnosť nachádzala na Slovensku alebo v inej krajine, uchádzal by sa o prácu tam. Keď však túto možnosť stratil, ktorúkoľvek inú vhodnú prácu chcel vykonávať doma, pri svojej rodine, v mieste, kde má centrum svojho záujmu a všetky svoje väzby. Na základe uvedených skutočností, keď bol žalobca zo strany zamestnávateľa nútený ukončiť svoje zamestnanie v Spojenom kráľovstve, kde jeho jedinou väzbou bolo zamestnanie, nemal prečo zotrvať v tejto krajine a vrátil sa domov. Po posúdení okolností prípadu mal žalobca za to, že jeho odvolaniu malo byť vyhovievané a malo mu byť priznané zachovanie centra záujmov, nakoľko aj všetky svoje zarobené príjmy miňal a spotrebovával okrem bývania a stravovania na území Slovenskej republiky a vo svojom domovskom štáte. Keďže zákon ako aj predpisy Európskej únie umožňujú požiadať o dávku aj v domovskej krajine, svoje právo žalobca využil, nakoľko nemal dôvod ani možnosť zotrvať v inom členskom štáte.

8. Žalobca mal za to, že preukázal pevné väzby na Slovensko, mal zachované centrum záujmov na území Slovenskej republiky. Počas poslednej činnosti žalobcu vykonávanej na území iného členského štátu Európskej únie mal žalobca na území Slovenskej republiky zachované bydlisko alebo iné väzby, čo v súlade s článkom 65 ods. 2 základného nariadenia odôvodňuje uplatnenie nároku na dávku v nezamestnanosti v štáte, v ktorom bolo zachované centrum záujmov podľa slovenských právnych predpisov.

III.

Vyjadrenie žalovanej

9. Žalovaná v písomnom vyjadrení k žalobe zo dňa 11.11.2020 zopakovala svoje argumenty a tiež poukázala na rozsudky Najvyššieho súdu SR a krajských súdov, na ktoré odkazovala už v napadnutom rozhodnutí. V súvislosti s tvrdením žalobcu, že nemal možnosť požiadať o dávku v nezamestnanosti na území Spojeného kráľovstva, pretože bol zamestnaný v spoločnosti vykonávajúcej svoju obchodnú činnosť ako jediná v Európskej únii a po ukončení tohto zamestnania nemal dôvod ostávať v Spojenom kráľovstve, keďže nemal záujem hľadať si ďalšie zamestnanie v zahraničí, žalovaná upozornila, že uvedené skutočnosti nepreukazujú, že žalobca nemal možnosť požiadať o dávku v nezamestnanosti v Spojenom kráľovstve, avšak jednoznačne svedčia o tom, že sa dobrovoľne rozhodol túto možnosť nevyužiť. Žalovaná opakovane zdôraznila, že žalobca takmer 7 rokov pracoval na území Spojeného kráľovstva a na tomto území bol poistený pre prípad nezamestnanosti, t. j. platil poisťovné na poistenie v nezamestnanosti, teda o dávku v nezamestnanosti mal požiadať na území Spojeného kráľovstva a v prípade odchodu na Slovensko mal možnosť požiadať o exportovanie priznanej dávky v nezamestnanosti na Slovensko podľa čl. 64 základného nariadenia. Súčasne však žalovaná považovala za potrebné uviesť, že žalobcovi by pravdepodobne podľa britských právnych predpisov nárok na dávku v nezamestnanosti nevznikol (keďže v zmysle britských právnych predpisov je jedným z dôvodov vylučujúcich priznanie nároku na dávku v nezamestnanosti ukončenie pracovného pomeru z podnetu zamestnanca a podľa bodu 3.4 formulára U1 zo dňa 02.10.2019 bol posledný pracovný pomer žalobcu na území Spojeného kráľovstva ukončený z jeho podnetu). Uvedené však neopravňuje žalobcu, aby si vybral iný členský štát Európskej únie, kde požiadala o dávku v nezamestnanosti a bude požadovať bezpodmienečné zohľadnenie doby poistenia v nezamestnanosti, ktorú dosiahol na území Spojeného kráľovstva ako keby bola dosiahnutá na území štátu, kde o uvedenú dávku žiada. Žalovaná, s poukazom na čl. 61 ods. 2 a čl. 65 ods. 5 písm. a) základného nariadenia, uviedla, že v prípade žalobcu mala za jednoznačne preukázané, že počas výkonu zárobkovej činnosti na

území Spojeného kráľovstva nemal bydlisko na Slovensku, preto dobu poistenia v nezamestnanosti dosiahnutú v Spojenom kráľovstve nebolo možné zohľadniť ako keby bola dosiahnutá na Slovensku. V súvislosti s argumentom žalobcu, že má na Slovensku evidovaný trvalý pobyt, žalovaná upozornila, že pojem „trvalý pobyt“ nie je možné stotožňovať s pojmom „bydlisko“. Žalovaná poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sžsk/38/2017 zo dňa 27.11.2018, v ktorom Najvyšší súd Slovenskej republiky (v bode 26.) jednoznačne konštatoval, že na zachovanie bydliska a centra záujmov na Slovensku nepostačuje len zachovanie si evidovaného trvalého pobytu, čo je do veľkej miery len administratívna skutočnosť, ktorá neodzrkadľuje realitu. Podľa názoru žalovanej je zrejmé, že počas výkonu zárobkových činností na území Spojeného kráľovstva sa žalobca zvyčajne zdržiaval na tomto území, čo znamená, že za miesto jeho bydliska je nutné považovať Spojené kráľovstvo. V čase výkonu zárobkovej činnosti v Spojenom kráľovstve bol žalobca vo veci platenia daní z príjmu subjektom britských právnych predpisov, a preto sa za štát bydliska na daňové účely považuje štát zamestnania, t. j. Spojené kráľovstvo. V súlade s právnymi dohovormi o zamedzení dvojitého zdanenia, daň z príjmu na území Slovenska žalobca nebol povinný uhrádzať, čo potvrdzujú aj žalobcom predložené potvrdenia o podaní daňového priznania k dani z príjmov fyzickej osoby za roky 2014-2018. Ďalej žalovaná konštatovala, že na platenie miestnych daní a rôznych poplatkov nie je nevyhnutná fyzická prítomnosť dotknutej osoby na Slovensku, preto uvedené nepreukazuje zachovanie bydliska na Slovensku počas dlhodobého pobytu v Spojenom kráľovstve. Žalovaná uviedla, že na bytovú situáciu žalobcu v Spojenom kráľovstve a na Slovensku bolo pri posudzovaní jeho bydliska prihliadnuté. Na Slovensku žalobca od roku 2005 vlastní nehnuteľnosť - byt, na území Spojeného kráľovstva býval v rôznych podnájmoch. Počas pobytu v zahraničí však žalobca nehnuteľnosť na Slovensku, ktorú má vo svojom vlastníctve, reálne na svoje bývanie nevyužíval. Uvedené v porovnaní s ostatnými skutočnosťami (najmä v porovnaní s dlhodobým vykonávaním prác v Spojenom kráľovstve, stabilnou pracovnou situáciou, orientáciou na britský pracovný trh, ale aj platením daní a odvodov podľa britských právnych predpisov) podľa názoru žalovanej jednoznačným spôsobom nepreukazuje zachovanie bydliska žalobcu na Slovensku. Rovnako bolo v konaní o nároku žalobcu na dávku v nezamestnanosti prihliadnuté na prítomnosť jeho rodinných príslušníkov na území Slovenska. V tejto súvislosti však žalovaná uviedla, že v prípade ak osoby trvalo usadené v zahraničí niekoľkokrát do roka navštívia svojich rodinných príslušníkov na Slovensku, strávia s nimi voľný čas alebo dovolenku, neznamená to bez ďalšieho, že nemajú po uplynutí týchto kratších časových úsekov dlhodobý záujem v zahraničí zotrvať. Pri posudzovaní bydliska žalobcu bolo prihliadnuté aj na pravidelné návraty žalobcu na Slovensko, avšak žalovaná mala za to, že uvedené bez ďalšieho nepreukazuje zachovanie väzieb žalobcu na Slovensku počas dlhodobého (takmer 7-ročného) pobytu v zahraničí. K vykonávaniu dobrovoľníckej činnosti žalobcu pre občianske združenia na Slovensku poznamenala, že žalobca mohol takúto dobrovoľnícku činnosť vykonávať jedine počas svojich návratov na Slovensko. Podľa názoru žalovanej uvedené v porovnaní s dlhodobým pôsobením v zahraničí nepreukazuje zachovanie bydliska na Slovensku. V nadväznosti na tvrdenie žalobcu, že od septembra 2019 je študentom externého štúdia na Paneurópskej vysokej škole, žalovaná uviedla, že v súlade s čl. 65 ods. 2 základného nariadenia preukázanie zachovania bydliska na území Slovenskej republiky počas výkonu zárobkovej činnosti v zahraničí sa hodnotí najmä počas výkonu posledného zamestnania na území členského štátu Európskej únie. Skutočnosť, že po návrate na Slovensko začal žalobca študovať na vysokej škole na Slovensku, teda nie je pri posudzovaní jeho bydliska počas pobytu v Spojenom kráľovstve relevantná.

10. Na základe vyššie uvedených skutočností považovala žalovaná zistenie skutočného stavu veci za presné a úplné. V konaní o nároku žalobcu na dávku v nezamestnanosti boli bez pochybností preukázané všetky rozhodujúce skutočnosti - doba trvania poistenia v nezamestnanosti žalobcu na území dotknutého členského štátu Európskej únie, charakter vykonávanej činnosti na území Spojeného kráľovstva, jeho rodinná aj bytová situácia, a ktorý členský štát sa považuje za bydlisko žalobcu na daňové účely. S posúdením žalobcovho bydliska ako nezachovaného na Slovensku počas pobytu v Spojenom kráľovstve sa stotožnila aj príslušná britská inštitúcia. Nakoľko žalobca nemal počas posledného zamestnania v Spojenom kráľovstve zachované bydlisko na území Slovenskej republiky a bezprostredne pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie nebol poistený v nezamestnanosti v zmysle slovenských právnych predpisov, nebolo možné doby poistenia v nezamestnanosti získané na území Spojeného kráľovstva zohľadniť na účely vzniku nároku na dávku v nezamestnanosti v súlade s čl. 61 základného nariadenia. Vzhľadom na uvedené žalovaná navrhla žalobu zamietnuť.

IV.

Ďalšie vyjadrenia účastníkov konania

11. Vo vyjadrení zo dňa 18.12.2020 žalobca zotrval na argumentácii uvedenej v správnej žalobe. Uviedol, že je presvedčený, že žalovaná voči nemu postupovala diskriminačne a nezohľadnila všetky skutočnosti a zamerala sa len na situáciu ohľadom jeho bydliska, avšak nezohľadnila ostatné skutočnosti. Nebolo v jeho možnostiach a schopnostiach cestovať domov každý týždeň a v Spojenom kráľovstve sa zdržiaval len v čase nevyhnutnom na výkon práce a povinný odpočinok, bol zamestnaný v spoločnosti, ktorá je jedinou v Európe, preto nemal na výber miesto bližšie, avšak mal v celom rozsahu zachované centrum záujmu a činnosti v Slovenskej republike sa venoval v maximálnej možnej miere. Mal tu rodičov, oboch v nepriaznivom zdravotnom stave, o ktorých bolo nevyhnutné, aby sa staral, mal tu manželku zamestnanú a pracujúcu v Slovenskej republike a jej dcéru, v tom čase žiačku základnej školy. Žalobca namietal, že žalovaná nezohľadnila okolnosti, za ktorých došlo k ukončeniu pracovného pomeru so zamestnávateľom žalobcu, ktorý mu napriek predchádzajúcemu prísľubu neumožnil nástup na externé štúdium. Nakoľko sa tieto skutočnosti udiali v krátkom časovom horizonte a žalobca musel takmer okamžite opustiť Spojené kráľovstvo a nastúpiť na štúdium, nebolo v jeho možnostiach a schopnostiach požiadať o dávku v Spojenom kráľovstve, nakoľko si potreboval v čo najkratšom čase nájsť zamestnanie na Slovensku. Vzhľadom na to, že Spojené kráľovstvo bolo v tom čase súčasťou Európskej únie a právna úprava výslovne neuvádza, že občan Európskej únie je povinný žiadať o dávku v štáte zamestnania, pokiaľ tento nie je totožný s domovskou krajinou, bol podľa názoru žalobcu postup žalovanej nesprávny a dávka v nezamestnanosti mu mala byť priznaná. Žalobca poznamenal, že koordinačné predpisy určujú, že pri skončení výkonu zárobkovej činnosti by si nezamestnaní mali (nie musia si) uplatňovať nárok na dávku v nezamestnanosti, v štáte, v ktorom práve skončili zamestnanie. Žalovaná prerušila konanie o odvolaní žalobcu, nakoľko listom zo dňa 29.01.2020 požiadala príslušnú britskú inštitúciu o spoluprácu a o vyjadrenie názoru na centrum záujmov žalobcu počas jeho posledného zamestnania na území Spojeného kráľovstva. Žalovaná mohla, podľa názoru žalobcu, v prípade, že nechcela uznať zachované centrum záujmov, napriek tomu, že toto mal skutočne žalobca zachované, požiadať o dávku v nezamestnanosti v britskej inštitúcii a následne o jej export. Žalobca napriek tomu, že prispieval do sociálneho systému ostal úplne bez príjmu, napriek tomu, že mu vznikol nárok na dávku v nezamestnanosti v situácii, keď ostal bez práce. Žalobca odmietol tvrdenie žalovanej, že by mu v Spojenom kráľovstve nevznikol nárok na dávku v nezamestnanosti z dôvodu, že pracovný pomer skončil z podnetu zamestnanca, nakoľko k skončeniu pracovného pomeru došlo dohodou medzi zamestnávateľom a zamestnancom z dôvodu, že zamestnávateľ neumožnil zamestnancovi nástup na externé štúdium na vysokej škole. Žalobca sa tak nestotožnil a odmietol vyjadrenie žalovanej, že požiadal o dávku v nezamestnanosti na Slovensku z dôvodu, že by v Spojenom kráľovstve na túto nemal nárok. Rovnako odmietol tvrdenie žalovanej, že sa rozhodol dobrovoľne nepožiadať a nezotrvať v Spojenom kráľovstve, takúto možnosť však žalobca nemal, pretože sa musel zúčastniť zápisu na vysokej škole a následných prednášok. Tieto skutočnosti žalobca žalovanej preukázal a je evidentné, že medzi skončením pracovného pomeru a nástupom na vysokú školu nemal žalobca vytvorený priestor na požiadanie o dávku v nezamestnanosti na britských úradoch. Žalobca postupoval jediným možným spôsobom, akým v uvedenom prípade mohol, nakoľko sa kvôli škole musel vrátiť na Slovensko a nemohol viac zotrvať vo Veľkej Británii, keď mu zamestnávateľ, napriek predchádzajúcemu súhlasu, odmietol poskytnúť študijné voľno a umožniť zúčastniť sa zápisu na vysokej škole.

12. K vyjadreniu žalobcu sa žalovaná písomne nevyjadřila.

V.

Právne posúdenie

13. Pôvodne bola žaloba podaná na Krajský súd v Bratislave. Na základe zák. č. 151/2022 Z. z. bol s účinnosťou od 01.06.2023 zriadený Správny súd v Bratislave, na ktorý prešiel výkon súdnictva z Krajského súdu v Bratislave vo všetkých veciach, v ktorých je daná právomoc správnych súdov, vrátane prejednávanej veci. Správny súd v Bratislave, ako súd vecne a miestne príslušný na konanie vo veci podľa ust. § 10, § 13 ods. 3 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) preskúmal žalobou napadnuté rozhodnutie a dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná. Súd vec prejednal na pojednávaní dňa 20.11.2024 za účasti zástupcov účastníkov konania. Následne súd oznámil prítomným účastníkom konania termín vyhlásenia rozsudku dňa 18.12.2024 (§ 116 SSP).

14. Podľa § 2 ods. 1 SSP v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

15. Podľa § 199 ods. 1 písm. a) SSP, sociálnymi vecami sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie Sociálnej poisťovne.

16. Podľa § 199 ods. 3 SSP, ak nie je v tejto hlave ustanovené inak, použijú sa na konanie v sociálnych veciach ustanovenia o konaní o všeobecnej správnej žalobe.

17. Podľa § 202 ods. 2 veta prvá SSP, správnu žalobu fyzickej osoby správny súd posudzuje neformálne.

18. Podľa § 203 ods. 1 SSP, rozsah správnej žaloby fyzickej osoby a jej dôvody možno zmeniť alebo doplniť až do rozhodnutia správneho súdu.

19. Podľa § 203 ods. 2 SSP, pri správnej žalobe fyzickej osoby nie je správny súd viazaný žalobnými bodmi.

20. Podľa § 104 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení poistenec má nárok na dávku v nezamestnanosti, ak v posledných štyroch rokoch pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie bol poistený v nezamestnanosti najmenej dva roky.

21. Podľa § 104 ods. 6 cit. zák. rok poistenia v nezamestnanosti je 365 dní poistenia v nezamestnanosti.

22. Podľa čl. 61 ods. 1 Nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (ďalej len „základné nariadenie“) príslušná inštitúcia členského štátu, ktorého právne predpisy podmieňujú nadobudnutie, zachovanie, znovunadobudnutie alebo trvanie nároku na dávky dosiahnutím dôb poistenia, zamestnania alebo samostatnej zárobkovej činnosti, v potrebnom rozsahu zohľadní doby poistenia, zamestnania alebo samostatnej zárobkovej činnosti dosiahnuté podľa právnych predpisov ktoréhokoľvek členského štátu, ako keby boli dosiahnuté podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje. Ak však uplatniteľné právne predpisy podmieňujú nárok na dávky dosiahnutím dôb poistenia, vtedy doby zamestnania alebo samostatnej zárobkovej činnosti dosiahnuté podľa právnych predpisov iného členského štátu sa nezohľadnia, iba ak by sa takéto doby považovali za doby poistenia a boli dosiahnuté v súlade s uplatniteľnými právnymi predpismi.

23. Podľa čl. 61 ods. 2 základného nariadenia s výnimkou prípadov uvedených v článku 65 ods. 5 písm. a) sa uplatňovanie odseku 1 tohto článku podmieňuje tým, že daná osoba bezprostredne ukončila v súlade s právnymi predpismi, podľa ktorých sa uplatňuje nárok na dávky:

- doby poistenia, ak tieto právne predpisy vyžadujú doby poistenia,
- doby zamestnania, ak tieto právne predpisy vyžadujú doby zamestnania, alebo
- doby samostatnej zárobkovej činnosti, ak tieto právne predpisy vyžadujú doby samostatnej zárobkovej činnosti.

24. Podľa čl. 65 ods. 5 písm. a) základného nariadenia nezamestnaná osoba uvedená v prvej a druhej vete odseku 2 poberá dávky v súlade s právnymi predpismi členského štátu bydliska, ako keby sa na ňu vzťahovali tieto právne predpisy počas jej poslednej činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba. Tieto dávky poskytuje inštitúcia miesta bydliska.

25. Podľa čl. 1 písm. j) základného nariadenia „bydlisko“ znamená miesto, kde osoba zvyčajne býva.

26. Podľa čl. 11 ods. 1 Nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 987/2009, ktorým sa stanovuje postup vykonávania základného nariadenia (ďalej len „vykonávacie nariadenie“) ak je rozdiel v stanoviskách inštitúcií dvoch alebo viacerých členských štátov o určení bydliska osoby, na ktorú sa uplatňuje základné nariadenie, tieto inštitúcie po vzájomnej dohode určia centrum záujmov dotknutej osoby na základe celkového posúdenia všetkých dostupných informácií súvisiacich s príslušnými skutočnosťami, ktoré môžu obsahovať:

- a) dĺžku a trvalosť prítomnosti na území dotknutých členských štátov;

b) situáciu dotknutej osoby vrátane:

- i) povahy a osobitných vlastností každej vykonávanej činnosti, predovšetkým miesta, kde sa takáto činnosť zvyčajne vykonáva, trvalosti tejto činnosti a dĺžky trvania každej pracovnej zmluvy;
- ii) jej rodinného stavu a rodinných väzieb;
- iii) vykonávania akejkoľvek nezárobkovej činnosti;
- iv) v prípade študentov zdroja ich príjmov;
- v) jej bytovej situácie, najmä toho, či je táto situácia stabilná;
- vi) členského štátu, ktorý sa považuje za miesto bydliska osoby na daňové účely.

27. Žalobca sa v konaní domáhal preskúmania rozhodnutia, ktorým bolo rozhodnuté, že nemá nárok na dávku v nezamestnanosti, a to z dôvodu, že v posledných štyroch rokoch pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie nepreukázal potrebnú dobu poistenia v nezamestnanosti dosiahnutú v Slovenskej republike. Z administratívneho spisu vyplýva, že žalobca bol zaradený do evidencie uchádzačov o zamestnanie dňa 21.09.2019. V období posledných štyroch rokov pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie, teda od 21.09.2015 do 20.09.2019 žalobca nezískal žiadne doby poistenia na Slovensku, v tomto období pracoval v zahraničí (Spojené kráľovstvo) a bol tam aj poistený v nezamestnanosti. Podstatnou pre posúdenie veci bola otázka, či môžu byť zohľadnené na účely nároku žalobcu na dávku v nezamestnanosti doby poistenia v nezamestnanosti dosiahnuté na území iného členského štátu. Z článkov 61 a 65 ods. 5 základného nariadenia vyplýva základná zásada, ktorou sa treba riadiť pri zohľadňovaní dôb poistenia v nezamestnanosti dosiahnutých na území iného členského štátu, a to, že doba poistenia v nezamestnanosti dosiahnutá na území iného členského štátu EÚ/EHP môže byť zohľadnená na účely nároku na dávku v nezamestnanosti v prípade, ak bezprostredne pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie ukončila dotknutá osoba doby poistenia v nezamestnanosti dosiahnuté na Slovensku. Iba vo výnimočných prípadoch je možné zohľadniť dobu poistenia dosiahnutú na území iného členského štátu, pokiaľ je dosiahnutá ako posledná. Touto výnimkou zo základnej zásady je situácia, ak si žiadateľ zachová počas výkonu zárobkovej činnosti na území iného členského štátu Európskej únie centrum záujmov a bydlisko na území Slovenskej republiky. Otázka bydliska je teda v prípadoch, keď žiadateľ o dávku v nezamestnanosti bezprostredne pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie nedosiahol dobu poistenia v nezamestnanosti v zmysle platnej slovenskej legislatívy, zásadná. Pod pojmom „bydlisko“ v zmysle únievom sa nechápe evidovaný trvalý alebo prechodný pobyt podľa vnútroštátnych predpisov Slovenskej republiky. Podľa článku 1 písm. j) základného nariadenia pojem „bydlisko“ znamená zvyčajné bydlisko, t. j. miesto, kde osoba zvyčajne býva, na účely vykonávacieho nariadenia chápané ako „centrum záujmov“ v spojení s článkom 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia. „Bydlisko“ predstavuje v tomto zmysle autonómny pojem vlastný právu Únie (pozri rozsudok Súdneho dvora Európskej únie C-90/97 Swaddling, bod 28). Pod pojmom „bydlisko“ v zmysle únievom sa teda nechápe trvalý alebo prechodný pobyt podľa vnútroštátnych predpisov Slovenskej republiky. Trvalý pobyt v ponímaní vnútroštátnom (zákon č. 253/1998 Z. z. o hlásení pobytu občanov Slovenskej republiky a registri obyvateľov Slovenskej republiky) nemožno stotožňovať s pojmami „bydlisko“ a „pobyt“ v zmysle únievom, pretože trvalý pobyt má skôr charakter evidenčný, neodzrkadľujúci realitu (v tomto smere porovnaj rozsudok Súdneho dvora Európskej únie z 11. septembra 2014 vo veci C-394/13 Ministerstvo práce a sociálnych vecí c/a B.). Preto pokiaľ mal žalobca v období od 21.09.2015 do 20.09.2019 evidovaný trvalý pobyt na území SR, nesvedčí to o zachovaní jeho centra záujmov na Slovensku. Otázka bydliska je koncipovaná ako otázka faktická, ktorá je objektivizovaná až do tej miery, že niekedy ani úmysel a snaha dotknutej osoby nestačia na zachovanie bydliska v krajine pôvodu. Rozhodujúce je skutočné bydlisko, teda miesto, kde osoba zvyčajne býva.

28. V prospech vzniku nového centra záujmov žalobcu v rozhodnom období v Spojenom kráľovstve jednoznačne svedčí, že žalobca sa zdržiaval od 18.01.2013 do 20.09.2019, teda 6 rokov a 8 mesiacov zvyčajne na území Spojeného kráľovstva a s ohľadom na vzdialenosť nie je reálne, aby bol cezhraničným pracovníkom. V Spojenom kráľovstve mal dvoch zamestnávateľov. Posledný pracovný pomer trval od 31.07.2017 do 20.09.2019, bol uzavretý na dobu neurčitú a ukončený z podnetu žalobcu. Spojené kráľovstvo bolo štátom bydliska žalobcu na daňové účely (v SR nemal žiadny zdaniteľný príjem). Žalobca mal stabilné zamestnanie na území Spojeného kráľovstva, preto v zmysle judikatúry súdneho dvora (napr. C76/76 Silvani di Paolo) existuje predpoklad, že tam mal bydlisko. Pod pojmom „stabilita“ je potrebné predovšetkým rozumieť určitú stálosť, nemennosť, sústavnosť, trvalosť. Žalobca nebol cezhraničným pracovníkom, jeho zamestnanie nemalo ani sezónny charakter. Zdržiavanie sa žalobcu na území Spojeného kráľovstva počas trvania jeho pracovného pomeru teda vyhodnotil súd ako stabilné.

29. Žalobcom deklarované každoročné návraty na Slovensko (Vianoce, rodinné oslavy, dovolenky, na víkend) mali skôr podobu návštev, a preto nezakladajú dôvod na zmenu správnymi orgánmi prijatých záverov, keď žalobca nemal postavenie cezhraničného pracovníka (článok 1 písm. f/ základného nariadenia) a väčšinu roka strávil v inom členskom štáte. Tieto závery nie sú spôsobilé zvrátiť ani ďalšie sprievodné skutočnosti v podobe rodinných väzieb, vlastníctva nehnuteľnosti a uhrádzania súvisiacich povinných poplatkov, či zúčastňovanie sa volieb a vykonávanie dobrovoľníckej činnosti na Slovensku. Tieto skutočnosti môžu pochopiteľne predstavovať určité väzby vo vzťahu k Slovenskej republike, avšak v prejednávanej veci nie sú kritériom, ktoré by prevážilo dĺžku pobytu žalobcu mimo Slovenskej republiky a charakter jeho zárobkovej činnosti, pretože nepredstavujú zásadnú skutočnosť, ktorá by mohla do značnej miery relativizovať ustálenie centra záujmov vo vzťahu k inému členskému štátu, keďže žalobca sa väčšinu roka zdržiaval v inom členskom štáte.

30. Pokiaľ ide o rodinné väzby, súd konštatuje, že toto kritérium sa týka len rodinných príslušníkov, t. j. manžela/manželky, nepľnoletých detí a nezaopatrených detí, ktoré dosiahli vek plnoletosti (čl. 1 písm. i/ bod 2 základného nariadenia). Rozširovanie rodinných väzieb, ktoré by mali byť rozhodné pre zachovanie si bydliska v pôvodnom členskom štáte, aj na širšiu rodinu (napr. rodičov) by totiž viedlo k rozširovaniu oblasti uplatnenia čl. 65 základného nariadenia, čo v zásade nie je prijateľné (porov. v tomto zmysle aj odôvodnenie 9 preambuly rozhodnutia Správnej komisie pre koordináciu systémov sociálneho zabezpečenia U2 z 12.06.2009). Vo vzťahu k rodičom, sestre, či inej vzdialenejšej rodine žalobcu súd v nadväznosti na vyššie uvedené konštatuje, že pre účely posúdenia zachovania rodinných väzieb, títo nie sú blízkymi osobami. Zároveň však súd poukazuje na skutočnosť, že v prípade žalobcu ani nič nenasvedčovalo, že by jeho vzťah k rodičom bol na úrovni zásadnej odkázanosti, ktorá by bola nezlučiteľná s čo i len dočasným faktickým prenesením jeho bydliska do Spojeného kráľovstva. Žalobca síce uvádzal, že mal otca (ktorý zomrel v roku 2018) s ťažkým zdravotným postihnutím, avšak zároveň uviedol, že celodennú starostlivosť mu poskytovala sestra žalobcu. Žalobca tiež poukazyval, že na Slovensku žila jeho manželka, avšak súd z obsahu administratívneho spisu zistil, že žalobca manželstvo uzatvoril dňa 19.10.2019, teda až po návrate na Slovensko. V rozhodnom období teda nemal na Slovensku rodinných príslušníkov spadajúcich pod definíciu podľa čl. 1 písm. i) bod 2 základného nariadenia. Nespadá pod ňu ani maloleté dieťa „budúcej manželky“, ktoré mala v striedavej starostlivosti s jeho otcom (nie žalobcom). Ako už rozhodol aj najvyšší správny súd, pre účely posúdenia zachovania rodinných väzieb ani snúbenica nie je blízkou osobou (viď rozsudok sp. zn. 7Ssk/170/2022). Navyše súd vo vzťahu k výkladu pojmu „bydlisko“ opäť poukazuje na rozhodnutie Správnej komisie pre koordináciu systémov sociálneho zabezpečenia č. U2 z 12.06.2009 o rozsahu pôsobnosti čl. 65 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004, týkajúce sa práv na dávky v nezamestnanosti úplne nezamestnaných osôb, ktoré nie sú cezhraničnými pracovníkmi a ktoré mali počas svojho posledného obdobia zamestnanosti alebo samostatnej zárobkovej činnosti bydlisko na území iného členského štátu, ako je príslušný členský štát. Správna komisia uviedla, že je v súčasnosti prijateľné prenesenie zodpovednosti za platbu dávok z príslušného štátu na štát bydliska v prípade cezhraničných pracovníkov (t. j. pracovníkov, ktorí sa do štátu bydliska spravidla denne alebo aspoň raz za týždeň vracajú) a určitých kategórií pracovníkov, ktorí udržiavajú úzke spojenia aj so svojimi krajinami pôvodu. Už by viac nebolo prijateľné, ak by sa príliš širokým výkladom pojmu „bydlisko“ mala rozšíriť oblasť uplatnenia čl. 65 základného nariadenia tak, aby zahŕňala všetky osoby, ktoré majú dost' stabilné zamestnanie alebo samostatne zárobkovú činnosť v členskom štáte a ktoré nechali svoje rodiny vo svojej krajine pôvodu. Ak by teda aj žalobca zanechal na Slovensku nejakých rodinných príslušníkov v zmysle definície podľa čl. 1 písm. i) bod 2 základného nariadenia, nemuselo by to samo o sebe svedčiť o zachovaní bydliska na území SR. Žalobca pritom nespadal pod definíciu cezhraničného pracovníka (čl. 1 písm. f/ základného nariadenia).

31. Žalobca vlastní byt v Slovenskej republike, avšak vlastníctvo nehnuteľnosti (resp. vo všeobecnosti akéhokoľvek majetku) nemôže samo o sebe svedčiť o zachovaní bydliska v určitom štáte, pretože právo Európskej únie v zásade dovoľuje takýmto spôsobom nadobúdať majetok v ktoromkoľvek štáte a nie je ani neobvyklé, že občania s bydliskom v jednom štáte udržiavajú napr. prázdninové či víkendové sídla v inom štáte (viď napr. rozsudok sp. zn. 7Ssk/39/2022). Vzhľadom na povahu miesta výkonu zárobkovej činnosti v Spojenom kráľovstve žalobcu, nebolo prakticky možné, aby v byte, ktorý vlastní na Slovensku, pravidelne býval, okrem obdobia, keď sa na územie Slovenska vracal (v rozsahu ako bolo uvedené v bode 29. odôvodnenia rozsudku), čo v porovnaní so zvyšným obdobím stráveným na území Spojeného kráľovstva, nemožno hodnotiť ako prevažujúce a v prospech zachovania bydliska

na území Slovenska. Platenie miestnych daní a poplatkov, nemá z hľadiska určenia bydliska význam, pretože také financovanie nehnuteľnosti je bežné a to bez ohľadu na miesto, kde sa nehnuteľnosť nachádza. Závazok (hypotekárny úver) žalobcu v Slovenskej republike môže vysvetľovať dôvod, prečo odišiel zarábať do cudziny, to však nevylučuje, že si tam na čas zamestnania premiestnil stredisko svojich záujmov. Splácanie hypotekárneho úveru nevyžaduje jeho prítomnosť na Slovensku. V súvislosti s posudzovaním bytovej situácie žalobcu v Spojenom kráľovstve súd uvádza, že je potrebné prihliadať na okolnosti konkrétneho prípadu. Skutočnosť, že žalobca býval v podnájme ešte automaticky nezakladá záver o tom, že centrum záujmov je i naďalej v SR, ale je potrebné prihliadnuť na skutočnosť, že takáto forma ubytovania nie je v daných podmienkach Spojeného kráľovstva ničím neštandardným. Takisto nie je rozhodujúce, či žalobca býval sám alebo spoločne s inými osobami, pretože spoločné bývanie je kvôli šetreniu nákladov bežné aj u osôb, ktoré ešte nemajú vlastnú rodinu, no žijú a pracujú vo väčších mestách. Žalobca počas pobytu v Spojenom kráľovstve síce viackrát zmenil ubytovanie, avšak to bolo motivované snahou nájsť si čo najlacnejšie ubytovanie, aby ušetril finančné prostriedky.

32. Pokiaľ ide o deklarované vykonávanie nezárobkovej (dobrovoľníckej) činnosti na území SR, táto skutočnosť len v malej miere nasvedčuje zachovaniu bydliska žalobcu na území Slovenska, pretože ide o aktivity malého rozsahu v porovnaní so zvyšným trávením mimopracovného času žalobcu v Spojenom kráľovstve. Rovnako to platí o zúčastňovaní sa volieb v SR. Pokiaľ žalobca poukazoval na to, že od 28.09.2019 je študentom externého štúdia na Paneurópskej vysokej škole, táto okolnosť je pre posúdenie danej veci irelevantná, keďže rozhodujúce je obdobie od 21.09.2015 do 20.09.2019. Skutočnosť, že žalobca skončil pracovný pomer v Spojenom kráľovstve, vrátil sa na Slovensko a začal študovať na vysokej škole, môže nasvedčovať novému založeniu centra záujmov na Slovensku, po predchádzajúcom pretrhnutí väzieb so Slovenskom a prenesení centra záujmov do Spojeného kráľovstva.

33. Správny súd napokon poukazuje na to, že žalovaná za účelom úplného zistenia skutkového stavu oslovila inštitúciu sociálneho zabezpečenia v Spojenom kráľovstve z dôvodu jej stanoviska vo veci určenia centra záujmov žalobcu. Inštitúcia sociálneho zabezpečenia v Spojenom kráľovstve potvrdila, že žalobca mal od 18.01.2013 bydlisko na území Spojeného kráľovstva. Uvedená skutočnosť tiež nasvedčuje a zároveň potvrdzuje úvahu žalovanej o tom, že žalobca si v posudzovanom období zachoval centrum záujmov na území Spojeného kráľovstva.

34. Po preskúmaní obsahu administratívneho spisu a obsahu vydaných rozhodnutí žalovanej a prvostupňového správneho orgánu súd konštatuje, že preskúmané rozhodnutie (v spojení s prvostupňovým správnym rozhodnutím) vychádza z dostatočne zisteného skutkového stavu, ktoré je logicky vyhodnotené a riadne právne posúdené. Aj podľa názoru súdu, z dôkazov zadovážených v správnom konaní vyplýva jasný skutkový záver, že žalobca si v zmysle kritérií uvedených v č. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia bydlisko na území Slovenska neudržal. Súd teda nezistil žiaden dôvod na zrušenie napadnutého rozhodnutia, preto žalobu ako nedôvodnú zamietol (§ 190 v spojení s § 199 ods. 3 SSP).

35. O náhrade trov konania rozhodol správny súd podľa § 168 SSP a žalovanej, ktorá bola v konaní úspešná v celom rozsahu právo na náhradu trov konania nepriznal, pretože žalovanej voči žalobcovi nevznikli také dôvodne vynaložené trovy konania, ktoré by bolo možné od neho spravodlivo požadovať. Ak podľa obsahu spisu strane v konaní žiadne trovy nevznikli, je v súlade s čl. 17 základných princípov Civilného sporového poriadku, zakotvujúcim procesnú ekonómiu, rozhodnúť priamo tak, že sa jej náhrada trov konania nepriznáva. (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. februára 2018 sp. zn. 7 Cdo14/2018). Na konanie pred správnym súdom sa okrem zásady hospodárnosti podľa § 5 ods. 7 SSP primerane použijú aj princípy, na ktorých spočíva Civilný sporový poriadok (§ 5 ods. 1 SSP).

Poučenie:

Doručený rozsudok je právoplatný (§ 145 ods. 1 SSP).

Kasačnou sťažnosťou možno napadnúť právoplatné rozhodnutie správneho súdu (§ 438 ods. 1 SSP). Kasačnú sťažnosť možno podať v lehote jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia správneho súdu (§ 443 ods. 1 SSP). Kasačná sťažnosť sa podáva na správnom súde, ktorý napadnuté rozhodnutie vydal.

Lehota na podanie kasačnej sťažnosti je zachovaná, ak počas nej bola kasačná sťažnosť podaná na kasačnom súde (§ 444 SSP).

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania (ktorému správne súdu je určená, kto ju robí, ktorej veci sa týka a čo ňou sleduje, podpis) uviesť a) označenie napadnutého rozhodnutia, b) údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, c) opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len „sťažnostné body“), d) návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh) (§ 445 ods. 1 SSP).

Kasačnú sťažnosť možno odôvodniť len tým, že správny súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že a) na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal procesnú subjektivitu, c) účastník konania nemal spôsobilosť samostatne konať pred správnym súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie, e) vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený správny súd, f) nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, g) rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci, h) sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu, i) nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti alebo j) podanie bolo nezákonne odmietnuté. Dôvod kasačnej sťažnosti uvedený v odseku 1 písm. g) až i) sa vymedzí tak, že sťažovateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Dôvod kasačnej sťažnosti nemožno vymedziť tak, že sťažovateľ poukáže na svoje podania pred správnym súdom (§ 440 SSP).

Kasačná sťažnosť nie je prípustná, ak sa opiera o iné dôvody, ako sú uvedené v § 440, ak sa opiera o dôvody, ktoré sťažovateľ neuplatnil v konaní pred správnym súdom, v ktorom bolo vydané napadnuté rozhodnutie, hoci tak urobiť mohol, ak smeruje len proti dôvodom rozhodnutia správneho súdu (§ 439 ods. 3 SSP).

Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti (§ 445 SSP).

Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom.

Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom. Tieto povinnosti neplatia, ak má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, ak ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c) a d), ak je žalovaným Centrum právnej pomoci (§ 449 SSP).